

Jūsų vadovas sukuriant savo namus kartu su partneriu

The Law Society

Jūsų ateities apsaugojimas

Kraustymasis ar būsto pirkimas kartu su partneriu gali atrodyti jaudinanti perspektyva. Tačiau tik keletas porų supranta, kad teisiniu požiūriu tai gali būti labai sudėtinga situacija. Tai gali pasirodyti senamadiška, tačiau nevedusios poros nėra saugomos įstatymo taip kaip vedusios poros ar civiliniai partneriai. Įprastas santuokos įstatymas neegzistuoja. Gaila, tačiau kai žmonės tai suvokia, dažniausiai yra per vėlu - santykiai išyra arba miršta partneris ir tik tada žmogus supranta, kad neturi jokios teisinės apsaugos.

Šiame informaciniame lapelyje yra išdėstomi dalykai, kuriuos jums reikėtų apsvarstyti, jeigu esate nevedę ar nesate civiliniais partneriais.

Jei planuojate gyventi kartu, yra verta pasikonsultuoti teisiškai, kad sužinotumėt:

- kokias teises jūs turite;
- kokioje padėtyje esate jūs ir jūsų partneris; ir
- ką galite padaryti, kad jūsų pozicija taptų dar saugesne.

Advokato suradimas

Jei jūs dar neturite advokato, apsilankykite mūsų svetainėje www.lawsociety.org.uk/findasolicitor ir žiūrėkite skyrelyje „Family“ (šeima), kad surastumėte advokatus savo vietovėje. Arba skambinkite telefonu 0870 606 2555.

Ką advokatui reikės žinoti

Kai tik paskirsite advokatą, jiems kuo nuodugniau turėsite išaiškinti jūsų aplinkybes. Jie gali jūsų paklausti daugybės informacijos. Tai gali būti:

- jūsų santykių istorijos detalės;
- jūsų ir jūsų partnerio turto sąrašas;
- jei jūs turite namą, kokia yra jo vertė ir kas jo savininkas;
- jūsų ir jūsų partnerio indėlis didinant namo vertę (įskaitant ir darbą prie nuosavybės);
- kito turto vertė;
- jūsų ir jūsų partnerio uždarbis; ir
- ar jūs, arba jūsų partneris turite vaikų.

Tada advokatas paaiškins jums jūsų teises. Jis paaiškins ir pabrėš būtent tas aplinkybes, kur jums ar jūsų daliai kiltų pavojus, ir patars jums apsvarstyti tai, kas padėtų to išvengti.

Prisiminkite, kad jūsų advokatas gali veikti tik už vieną asmenį vienu metu. Jie negali atstovauti jums abiem, net jeigu jūs to norėtumėte.

Dalykai, kuriuos derėtų apsvarstyti

Čia yra keletas pagrindinių teisinių dalykų, kuriuos advokatas aptars su jumis.

Namo nuosavybė

Jeigu jūs įsikeliate į namą gyventi su kažkuo ir tas asmuo yra nurodytas kaip namo savininkas, tai dažniausiai jūs neturite teisės į pajamas pardavus namą, nebent jūs galite įrodyti, kad:

- jūs prisidėjote prie namo užstato ar paskolos įmokų; arba
- pasirašėte finansinius įsipareigojimus (pavyzdžiui mokėjimas už didžiuosius namo darbus), nes buvo sutarta, kad jums priklausys namo dalis.

Jei namas nėra užrašytas jūsų vardu, tai jūs galite neturėti teisės toliau gyventi tame name, jei jūsų partneris prašys jūsų išsikelti.

Taip pat, jei namas nėra užrašytas jūsų abiejų vardu, jūs neturite teisės jo paveldėti po savo partnerio mirties, nebent jis tai nurodė savo testamente. Jei jis/ji nepalieka testamento, jums gali tekti pateikti ieškinį teisme dėl jūsų partnerio nekilnojamo turto. Tai jūs galėsite padaryti tik tuo atveju, jei kartu gyvenote dvejus ar daugiau metų, arba jūsų partneris jus rėmė finansiškai.

Jūsų advokatas gali patarti, kad savo partnerio namą perrašytumėte jūsų abiejų vardu, nurodant jus kaip „bendri savininkai“ (*joint tenants*) arba „savininkai - bendrai“ (*tenants in common*). Jei jūs ir jūsų partneris esate įvardinti kaip bendri savininkai, pardavę namą jūs turėsite teisę į 50 % jo vertės. Jeigu vienas iš jūsų miršta, kitas automatiškai paveldi nuosavybę, nepaisant to, kas yra nurodyta jūsų testamentuose.

Tačiau jei jūs esate įvardyti kaip savininkai - bendrai, jūs turite teisę į savo namo dalį, bet ne daugiau. Būdami savininkais – bendrai jūs oficialiai galite nuspręsti, kokia tiksliai dalis jums priklauso, ir tai galite padaryti pasitelkę advokato pagalbą, kuris sudarytų „patikėjimo teisę patvirtinantį dokumentą“ (*deed of trust*). Tai gali apsaugoti nuo vėlesnių nesutarimų. Jei vienas iš jūsų po mirties savo dalį nori palikti kitam partneriui, tai turi būti nurodyta testamente.

Nuomavimasis drauge

Jeigu būstą nuomojatės kartu, tai jums derėtų nuomos sutartį pasirašyti abiejų vardais.

Vaikai

Jei turite vaikų su savo partneriu, jūs turite pagalvoti, kokia bus jūsų vaiko pavardė ir kaip įregistruosite jo gimimą. Tai priklausys nuo jūsų ir partnerio, kokią pavardę išrinksite savo vaikui, ir jo gimimą galėsite įregistruoti kartu.

Pagal įstatymą, jei jūs ir jūsų partneris nesate susituokę, vaiko motina automatiškai įgyja tėvišką atsakomybę už vaiką. Nuo 2003m. gruodžio mėn. 1d., jei gimimo liudijime tėvas yra taip pat įregistruojamas, jis taip pat tampa atsakingas už vaiką kaip tėvas. Kitu atveju, su advokato pagalba jūs galite susitarti dalytis vaiko auklėjimo atsakomybe kartu su savo partneriu. Vėliau tai gali tapti svarbu, jei jūs ir jūsų partneris išsiskirtumėte.

Jei jūs gyvenate su kažkuo, kas turi vaikų iš kitų santykių, įstatymiškai jūs neturite jokios tėviškos atsakomybės vaiko atžvilgiu. Jūsų advokatas gali jums paaiškinti, ką tai reiškia.

Vaikai ir išsiskyrimas

Jei jūs su partneriu išsiskiriate ir kartu turite vaiką, jūs galite kreiptis į Vaiko paramos įstaigą (*Child Support Agency*) ir prašyti vaiko paramos išmokų. Taip pat galite kreiptis į teismą dėl kitos finansinės paramos, susijusios su jūsų vaiku. Tai yra tai, apie ką jūs nedelsiant turėtumėte pakalbėti su advokatu.

Artimiausio giminaičio statusas (*Next-of-kin status*)

Jei jūsų partneris suserga ar miršta, jūs negalite būti laikomas kaip „artimiausias jo giminaitis“ (*next-of-kin*) dėl medicininių priežasčių, nebent dar prieš tai jūs ir jūsų partneris pasirašote sutartį. Jūsų advokatas gali padėti jums parašyti tokią sutartį.

Jūsų vadovas sukuriant savo namus kartu su partneriu

The Law Society

Banko operacijos

Jei jūs kartu su partneriu turite atskiras banko sąskaitas, tai jūs negalite turėti priėjimo prie jūsų partnerio sąskaitoje esančių pinigų. Jei jūsų partneris mišta, jo sąskaitoje esantys pinigai tampa jo turto dalimi. Tai reiškia, kad jūs automatiškai nepaveldėsite jo pinigų, nebent tai nurodyta jos/jo testamente.

Vienas sprendimas šiai problemai yra turėti bendrą sąskaitą. Tada, kai jūsų partneris miršta, visi pinigai esantys toje sąskaitoje iš karto tampa jūsų nuosavybe.

Mokesčių padėtis

Jūs ir partneris negausite tokių pat mokesčių išmokų kaip gauna susituokusieji ar civiliniai partneriai. Tai ypač yra susiję su turto pelningumo mokesčiu ir paveldėjimo mokesčiu. Priešingai nei susituokusioms poroms ir civiliniams partneriams, jums gali tekti mokėti mokesčius, jei norite perduoti didžiąją dalį savo turto partneriui.

Pensijų planai

Jeigu jūs mirštate, jūsų valstybinė pensija (*State Pension*) automatiškai nepereina jūsų partneriui. Skirtingos taisyklės yra taikomos įmonės ir asmeninei pensijoms, todėl geriausia yra tai atidžiai aptarti su savo advokatu ir išsiaiškinti, kokio lygio yra jūsų ir jūsų partnerio pensija.

Testamento surašymas

Testamento surašymas yra labai naudingas būdas nurodant, kokia tiksliai nuosavybė ir turtas priklauso jums. Jei jūs nesurašysite testamento, jūsų mirties atveju, jūsų partneris neturės jokių teisių į jūsų turto dalį, todėl yra svarbu turėti testamentą, kad jūsų partneris ar jų vaikai galėtų paveldėti jūsų turtą, jei jūs to norite.

Gyvenimo nesusituokus sutartis

Tokios sutartys pamažu įgauna pripažinimą, kaip porų finansinių ir kitokių susitarimų apsaugojimo būdas. Jose visų pirmiausia yra nustatoma, ko kiekvienas partneris tikisi iš kito ne tik visų santykių metu, bet ir skyrybų ar mirties atveju. Tai yra "garbingos sutartys" (*honourable agreements*), kurios reiškia, kad nebūtinai visas sutarties sąlygas teismas gali priversti vykdyti. Jos apriboja nesutarimus ir tikrai suteikia dvasios ramybę.

Jūs ir jūsų partneris, prieš pasirašant tokią sutartį, turėtumėte pasitarti su skirtingais advokatais.

Nesutarimai

Gaila, tačiau dauguma porų nepasitaria su advokatu iki tol, kol jų santykiai nutrūksta, numiršta partneris ar iškyla kitų krizių. Retai kada būna lengva išspręsti šią problemą šitame etape, tačiau jūsų advokatas turės pakankamai žinių ir patirties, kad apgintų jūsų interesus. Nesvarbu, ar tai yra paprasčiausia jūsų teisių patikrinimo byla, ar sudėtinga byla susijusi su vaikais, jūsų advokatas, pasitelkdamas įstatymais, būtinai ras jums geriausią sprendimą.

Kainos

Kainos gali skirtis tarp advokatų. Tai priklauso nuo:

- jūsų advokato patirties ir žinių;
- suteiktų paslaugų rūšies; ir
- to, ar reikės pasirašyti kokias nors sutartis.

Prieš nusprendžiant, ką pasirinkti, verta susirasti keletą vietinių advokatų, kad išsiaiškintumėte jų įkainius. Kaina nėra svarbiausias dalykas. Svarbiau yra rasti tokį advokatą, kuris būtų prieinamas, užjaučiantis ir toks, kurio patarimus jūs suprantate.

Jūs galite gauti finansinę pagalbą užsimokant už advokato paslaugas tuo atveju, jei jūsų pajamos yra mažos arba gaunate valstybės pašalpas (*State benefits*). Jūsų advokatas pasakys jums, ar jūs galite gauti tokią paramą.

Daugiau informacijos

Tai yra vienas iš daugelio informacinių lapelių, apžvelgiančių pagrindines advokatų teikiamas teisines paslaugas. Kiti informaciniai lapeliai iš eilės yra išvardinti žemiau. Jūs galite juos gauti nemokamai iš savo advokato arba paskambinę Teisės draugijai (*Law Society*) telefonu 0870 3333 084.

- Jūsų namo pirkimo vadovas
- Jūsų testamento surašymo vadovas
- Jūsų skyrybų vadovas
- Jūsų vadovas dėl problemų darbe
- Jūsų vadovas pradėdamas savo verslą
- Jūsų reikalavimo atlyginti asmeninę žalą vadovas
- Senyvo amžiaus žmonių finansinių reikalų vadovas
- Vadovas išnuomojant savo nuosavybę
- Jūsų vadovas išsinuojant namus
- Vadovas, kaip pasinaudoti advokatu
- Vadovas, kaip patvirtinti testamentą
- Jūsų prieglobsčio prašymo vadovas

Šį lapelį jūs galite gauti dideliu šriftu, Brailio raštu, audiokasetėje arba kompaktinėje plokštelėje. Jeigu jums reikia vienos iš šių versijų, prašome susisiekti su mumis elektroniniu paštu accessibility@lawsociety.org.uk arba paskambinkite telefonu **0870 606 2555**.

Taip pat jūs galite gauti šį informacinį lapelį įvairiomis kalbomis. Jūs galite gauti juos apsilankydami mūsų svetainėje www.lawsociety.org.uk.

Lexcel

Look for Lexcel - the mark of excellence